

Vrijdag 13 augustus 1915 – ochtendeditie

Geïnterneerden.

De in Gaasterland geïnterneerde Belgen zullen eerstdaags geconcentreerd worden in twee kampen, te Rijs en te Oudemirdam. Op deze plaatsen worden ook scholen geopend voor de kinderen.

Belgische kinderen.

Van het Leidse rooms-katholieke huisvestingscomité zijn gisteren terug vertegenwoordigers naar België vertrokken. De commandant van het marinekorps te Brugge heeft de directeur van het comité, de heer Kellenaers, machtiging verleend tot het halen van enige kinderen uit het operatiegebied. Ook uit Namen zullen enige zeer arme kinderen worden meegebracht.

Verwacht wordt, dat deze reis minstens een week zal duren.

Vrijdag 13 augustus 1915 – avondeditie

Belgische uitgewekenen.

Gisteravond zijn met het stoomschip Copenhagen van hier naar Engeland vertrokken 473 Belgische uitgewekenen, mannen, vrouwen en kinderen.

Onder de geïnterneerde Belgische militairen te Gaasterland is tyfus geconstateerd. Gistermorgen rapporteerde de geneeskundige dienst 5 gevallen in het kantonnement Rijs (voormalige steenfabriek) en 2 gevallen in het kantonnement Sondel.

Wij lezen in De (Belgische) Legerbode.

Op voorstel van de heer de Broqueville, minister van oorlog, heeft Z. M. de koning der Belgen het burgerlijk oorlogskruis der 1^e klasse verleend aan zijn doorluchtige zuster, H. K. H. de hertogin van Vendôme, prinses van België, voorzitter van het Werk der Frans-Belgische vluchtelingen en stichtster van verscheidene ambulances, waaraan zij al haar zorgen sedert het begin van de oorlog heeft besteed, en waaraan ze herhaaldelijk tot op het front bezoeken bracht.

Naar men weet, is het oprichten van het Elisabeth-hospitaal gedeeltelijk te danken aan H. K. H. de hertogin van Vendôme, die tevens haar villa van Cannes ter beschikking van onze aan de beterhand zijnde soldaten heeft gesteld.

De Gentse nijverheid.

Brussel, 12 augustus.

Berichten, dezer dagen in de Gentse dagbladen opgenomen, bewijzen dat het daar ter stede met de nijverheid nog in het geheel niet wil vloten.

In de zo belangrijke vlasfabrieken, waar in normale tijden 14.000 mannen en vrouwen werk vinden en het aantal werkuren per week 66 bedraagt, werkte men in oktober nog 34 uren per week, totdat dit op 23 november door de Duitse overheden op 24 uren terug werd gebracht; sedertdien daalde dit cijfer tot 18 en dezer dagen is besloten slechts 16 en in enkele fabrieken zelfs niet meer dan 12 uur per week te werken.

Het volgende staatje, betreffende de vlasnijverheid en ontleend aan de Bien Public, is in dit opzicht leerrijk.

FABRIEK	WERKUREN PER WEEK	AANTAL ARBEIDERS
La Lys	17	3000
La Linière gantoise	17	2800
La Lieve	18	1575
St.-Sauveur	12	950
Feyerick	18	700
Linière des Flandres	16	700
Kleine Lys	17	675
Vandenbulcke	24	150
Tollenaere-Fiévé	18	100
Jules Grenier	16	100
Linière St.-Pierre	18	100
Manila	18	100
Union Linière	18	275
Nouvelle linière du Canal	24	250
Roy, Ledeborg, spinnerij	12	150
Geirnaert	30	40

Filature du Rabot	Stop	600
Vandewalle	Stop	100
Gallet	Stop	100
Blekerijen	20-24-30	650
Dechetkotten	18 of 24	500
Losse arbeiders		100
	Totaal	13.715

Van dit totaal aantal arbeiders zijn er dus bij de duizend volslagen werkloos, terwijl de rest (ongeveer 12.500) maar enkele uren per dag werkt.

Een volledig overzicht van de treurige toestand wordt gegeven in een brief, die de Gentse Kamer van Koophandel aan het Duitse burgerlijk bestuur van de provincie Oost-Vlaanderen verzond en waarin het volgende te lezen staat.

De toestand van de nijverheid in onze stad wordt hoe langer hoe kritieker. Sedert het begin van de bezetting is haar werkkraft verlamd geworden door moeilijkheden of onderbreking van de vervoermiddelen, de langzame postdiensten, de belemmeringen, welke voor de handelsverbindingen het paspoortstelsel met zich brengt.

Sedertdien zijn ernstiger bezwaren de geregelde gang van zaken in de fabrieken komen belemmeren, met name de opeisingen van grondstoffen en voortbrengselen, de inbeslagneming van voorraden,

de onmogelijkheid om nieuwe grondstoffen aan te voeren, het bijna volslagen verbod van uitvoer en tenslotte het gebrek aan smeerolie.

Daardoor zijn dan ook de meeste fabrieken, die nog een deel van de week werkten, bedreigd met gedwongen sluiting binnen zeer korte tijd, bij gebrek aan grondstoffen of geldmiddelen.

In de textielnijverheid, welke de katoen- en vlasspinnerij en de weverij omvat, zijn de opeisingen gestegen tot een gezamenlijk bedrag van 50 miljoen frank en tot heden toe niet voldaan. Men begrijpt dus zonder moeite dat daaruit grote bezwaren voortvloeien voor de fabrieken, die tot nu toe slechts het werk hebben voortgezet, zo goed en zo kwaad dit ging, om hun talrijk personeel van werkloosheid en ellende te redden. De fabrikanten hebben, vooralsnog tevergeefs, dringende stappen gedaan, opdat de opeisingen in gereed geld zouden betaald worden, zoals dit trouwens in het begin in uitzicht gesteld was. Zij dringen er ook ten zeerste op aan, dat de rekvisities van de militaire overheid de grondstoffen zouden eerbiedigen en zich uitstrekken over een minder belangrijk gedeelte der productie; zodoende zouden zij in staat zijn tenminste voor een deel te voldoen aan de vraag van hun Belgische klanten en zich onmiddellijk beschikbare geldmiddelen te verschaffen. Hierdoor zouden zij in staat zijn voor een klein deel de ernstige toestanden te verlichten en het werk van hun fabrieken zo lang voort te zetten als zij nog grondstoffen zouden hebben.

Anderzijds is het werk der constructiewerkplaatsen bijna geheel stilgelegd; een groot aantal werktuigen is hun ontnomen om naar Duitsland te worden gezonden en hun voorraden koper, gietstaal, zink, enz. zijn in beslag genomen, zodat de middelen om voort te werken ontbreken. Bovendien ontbreken de bestellingen uit België geheel, terwijl de uitvoer naar de meeste landen onmogelijk is en de handelsverbindingen afgebroken of bemoeilijkt zijn. Enige fabrieken

werken nog gedeeltelijk om oude bestellingen af te maken of herstellingen uit te voeren, maar het is te voorzien, dat zij binnenkort hun zaken bij gebrek aan orders en grondstoffen zullen moeten sluiten.

Zo is de toestand der voornaamste Gentse industrieën; die van de minder belangrijke nijverheidstakken is even gevaarlijk.

Dit schrijven, ondertekend door voorzitter en secretaris der Gentse kamer van koophandel, bewijst welk een crisis de Gentse nijverheid tegemoet gaat.